

HET VREDESPALEIS AAN HET BEGIN VAN DEN OUDEN SCHEVENINGSCHEN WEG.

Iedereen die van den Haag naar Scheveningen gaat en daarbij gebruik maakt van den Ouden Scheveningschen Weg, valt het telkens weer op hoe mooi het Vredespaleis toch is gelegen. Men moge dan niet geheel sympathiseeren met den bouwtrant, het is toch een feit, dat het juist in deze omgeving zeer mooi uitkomt. Rechts op onze foto is de Carnegieweg alsmede de „Oude” weg naar Scheveningen.

(foto's Ch. Schouten)

SCHEVENINGEN

In de geschiedenis van elke stad, ja van ieder dorp, maar zeker van de gemeente die eens door een onzer grootste dichters het schoonste dorp van Europa werd genoemd, spelen de vermaarde „oudste inwoners” en hun herinneringen een belangrijke rol.

Men behoeft als Hagenaar — een geslacht dat uitsterft, want de geboren Hagenaar is in getalsterkte verre de mindere geworden van den geïmporteerden —, men behoeft niet eens tot dit vermaarde genus der oudste inwoners te behooren, om zich te herinneren, dat men naar de badplaats Scheveningen trok in den letterlijken zin van „getrokken worden”, n.l. per trekschuit, de zoogenaamde gondel die nabij den Dierentuin afvoer, of wel per ouderwetschen omnibus, van het Scheveningsche Veer af, of wel met het eerste paardentrammetje, dat van de Plaats vertrok.

Of wel men ging per „pedes apostolorum” langs den eenigen, Ouden Scheveningschen Weg, door vreemdeling en landgenoot nog steeds bewonderd; dien weg, die werkelijk tot de allerschoonste van Europa behoort.

Is het te gelooven, dat een onderzoek op de scholen, weinige jaren geleden nog, uitwees dat er Haagsche kinderen waren die, 10 of 11 jaar oud, nooit Scheveningen hadden gezien? Is dat te gelooven, terwijl toch uit alle oorden der wereld, na dagen reizen vaak, de menschen naar deze fraaiste der Noordzee-badplaatsen komen?

Toch is het zoo en het is een bewijs te meer, dat de mensch maar zelden waardeert datgene wat hij om niet hebben kan en dat hij, zoo te zeggen, maar voor het grijpen heeft.

Scheveningen is, administratief gesproken, den Haag en vele jaren was het de achtste wijk der residentie.

Dat was het nog in den modernen tijd.

Oorspronkelijk heette Scheveningen Noort-Hareck of Harich, dat niet van „haring” is afgeleid, maar „hooge rug” of duinrug beteekent.

Later heette het Hards-hage en lag het voor een deel waar nu de zee spoelt.

Want in 1470 ging door 'n stormvloed het grootste deel van het toenmalige visschersgehucht verloren en ook in de 16e eeuw hebben dergelijke

rampen het dorp meermalen getroffen. Sedert dien werd „Scheveningen” zoo gebouwd, dat het voor dergelijke aanvallen van de zee voldoende bescherming genoot, maar ook in onzen tijd heeft men de zeewering nog geducht moeten versterken.

Uit het midden van de 16e eeuw dateeren de eerste wo-

STRANDGENOEGEN TE SCHEVENINGEN.

ningen van de grooten der aarde, ook buitenlandsche vorsten, die van de zeelucht kwamen genieten, doch eerst in 1918 zal Scheveningen het eeuwfeest van zijn bestaan als eigenlijke badplaats kunnen vieren.

Wat is er in die eeuw, of nog slechts in veertig jaren, veel veranderd!

Wij spraken straks reeds van de gebrekkige vervoermiddelen, thans vervangen door alle moderne middelen van verkeer. Drie spoorwegen, drie electriche tramwegen voeren thans naar de badplaats op een zonnigen Zon- of feestdag juist zoovele tienduizenden als er ten tijde van de goede oude gondel honderden heenkwamen.

Men moet al bijna een halve eeuw oud zijn, om zich het oude badhuis (de echte Scheveninger spreekt van „bad'uis”) te herinneren, ter plaatse waar nu het trotsche Kurhaus staat, al weder, na een brand, uit zijn asche herrezen. Een poover houten gebouw, met een terras waar de Scheveningsche kleuters klontjes suiker kwamen stelen van de tafeltjes. In het midden stond een muziektent, ook van hout, en de oude heer Bortgorschek (een Rus, naar zijn naam te oordeelen, althans van oorsprong) zwaaide er den staf over de muziekkapel der dienstdoende schutterij, stedelijk muziekcorps. De muziek was zoo-zoo, maar de heele badplaats was zoo-zoo.

Thans gaat zij, wat haar opzet betreft, met de fraaie hotels, de Oranjegalerij, den Boulevard, het Wandelhoofd, het nog steeds misbruikte Gevers Deynotplein, het circus en andere inrichtingen, voor geen enkele buitenlandsche badplaats uit den weg en haar roem is over gansch de wereld verspreid. Met Den Haag verbonden door prachtige wandelingen en mooie villa-wijken, is zij een parel aan de kroon der residentie, een bron van inkomst voor de gansche stad.

Ook het visschersdorp, dat nog het meest en het langst de oude tradities heeft bewaard, onderging een geweldige ommekeer, schoon de visschershaven niet beantwoordde aan de gestelde verwachtingen.

Er is ook in het „Dorp” veel gemoderniseerd en niet langer is de visscherij de eenige bron van bestaan der zich steeds uitbreidende voorstad van Den Haag, wier zielental thans wel tusschen de 30 en 40 duizend zal liggen, op de gis af.

Scheveningen is „Schève-ningue” geworden, maar daarom niet minder. Integendeel. Energisch wordt er nog steeds gewerkt om de miljoenen die in allerlei ondernemingen zijn gestoken, renderend te maken, naar steeds nieuwe aantrekkelikheden voor de massa zijn de oogen der ijverige ondernemers gericht.

Er wordt niets verzuimd om het den gasten zoo aangenaam mogelijk te maken.

Maar één voornaam ding is daarbij noodig: mooi weer!

Dat wenschen we de badplaats van harte toe in het seizoen 1914!

GEZICHT OP HET STRAND VANAF DE WANDELPHER.